

Lojistik Regresyon (Logistic Regression)

Lojistik regresyon normal regresyonun $\theta^T x$ olarak kullandigi agirliklar (katsayilar) ile verinin carpimini alir ve ek bir filtre fonksiyonundan gecirerek onlari 0/1 degerleri baglaminda bir olasiliga esler. Yani elimizdeki veri pek cok boyutta veri noktaları ve o noktaların 0 ya da 1 olarak bir "etiketi" olacaktır. Mesela

```
from pandas import *
df = read_csv("testSet.txt", sep='\t', names=['x', 'y', 'labels'], header=None)
df['intercept']=1.0
data = df[['intercept', 'x', 'y']]
labels = df['labels']
print df[['x', 'y', 'labels']][:10]
```

	x	y	labels
0	-0.017612	14.053064	0
1	-1.395634	4.662541	1
2	-0.752157	6.538620	0
3	-1.322371	7.152853	0
4	0.423363	11.054677	0
5	0.406704	7.067335	1
6	0.667394	12.741452	0
7	-2.460150	6.866805	1
8	0.569411	9.548755	0
9	-0.026632	10.427743	0

Goruldugu gibi veride x, y boyutlari icin etiketler (labels) verilmiş. Lojistik regresyon bu veriyi kullanarak egitim sonrasi θ 'lari elde eder, bunlar katsayılarımızdır, artık bu katsayıları hic gormedigimiz yeni bir veri uzerinde 0/1 etiketlerinin tahminini yapmak icin kullanabiliriz.

Filtre fonksiyonu icin kullanılan bir fonksiyon sigmoid fonksiyonudur, $g(x)$ ismini verelim,

$$g(x) = \frac{e^x}{1 + e^x}$$

Bu nasıl bir fonksiyondur, kabaca davranisini nasıl tarif ederiz? Cebirsel olarak bakarsak, fonksiyon oyle bir durumda ki ne zaman bir x degeri gecerse, bu deger ne kadar buyuk olursa olsun, bolendeki deger her zaman bolunenden 1 daha fazla olacaktır bu da fonksiyonun sonucunun 1'den her zaman kucuk olmasini garantiler. Cok kucuk x degerleri icin bolum sonucu biraz daha buyuk olacaktır tabii, vs.

Daha temiz bir ifade icin bolen ve boluneni e^{-x} ile carpalim,

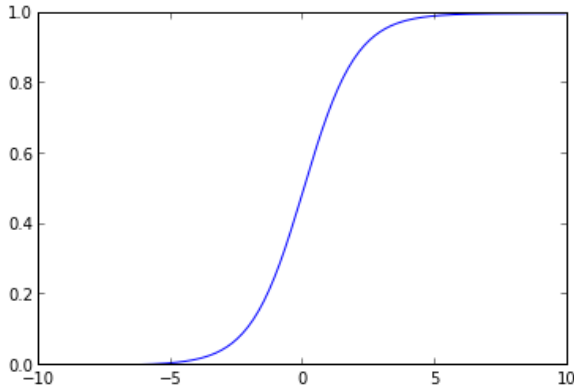
$$g(x) = \frac{e^x e^{-x}}{e^{-x} + e^x e^{-x}}$$

$$g(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$$

Sigmoid fonksiyonun ”-sonsuzluk ile +sonsuzluk arasindaki degerleri 0 ve 1 arasina esledigi / indirgedigi (map)” ifadesi de litaraturde mevcuttur.

```
%pylab inline
def sigmoid(arr):
    return 1.0/(1+exp(-arr))

x = np.array(arange(-10.0, 10.0, 0.1))
plt.plot(x, sigmoid(x))
plt.savefig('logreg1.png')
```


Ustteki grafige bakınca katsayılarla carpım, toplam ardından sonucun niye bu fonksiyona verildigini anlamak mumkun. Sigmoid'in 0 seviyesinden 1 seviyesine ziplayisi oldukca hizli ve x kordinati baglamında (ve 0.5'ten kucuk y 'ye eslenen) sifir oncesi bolgesi, ayni sekilde sifir sonrasi (ve 0.5'ten buyuk y 'ye eslenen) bolgesi oldukca buyuk. Yani bu fonksiyonu secmekle veriye katsayılarla carpilip 0 ya da 1 bolgesi altina dusmesi icin oldukca genis bir sans veriyoruz. Boylece veriyi iki parcaya ayirmak icin sansimizi arttirmis oluyoruz.

Peki sigmoid fonksiyonu bir olasilik fonksiyonu (dagilimi) olarak kullanilabilir mi? Entegralini alalım, ve $-/+$ sonsuzluklar uzerinden alan hesabi yapalım, sonucun 1 cikmasi gerekli,

```
import sympy
x = sympy.Symbol('x')
print sympy.integrate('1/(1+exp(-x))')
```

$x + \log(1 + \exp(-x))$

Daha temizlemek icin

$$x + \ln(1 + e^{-x})$$

x ifadesi ayni zamanda suna esittir $x = \ln(e^x)$. Bu ifade bize kolaylik saglayacak boylyce,

$$\ln e^x + \ln(1 + e^{-x})$$

diyebiliriz. Dogal log'un ($\ln$) carpimlari toplamlara donusturdugunu biliyoruz, bunu tersinden uygulayalim,

$$\ln(e^x \cdot 1 + e^x e^{-x})$$

$$\ln(e^x + 1) = \ln(1 + e^x)$$

```
print log (1+exp(-inf))
print log(1+exp(inf))
```

0.0

inf

Demek ki fonksiyon bir olasilik dagilimi olamaz, cunku egri altindaki alan sonsuz buyuklugunde. Aslinda bu fonksiyonun kumulatif dagilim fonksiyonu (cumulative distribution function -CDF-) ozellikleri vardir, yani kendisi degil ama turevi bir olasilik fonksiyonu olarak kullanilabilir (bu konumuz disinda). Her neyse, sigmoid'in bir CDF gibi hareket ettigini g 'nin 0 ile 1 arasinda olmasindan da anliyoruz, sonucta CDF alan demektir (yogunlugun integrali) ve en ust degeri 1 demektir, ki bu CDF tanimina uygundur.

Simdi elimizde olabilecek k tane degisken ve bu degiskenlerin bilinmeyen katsayilari icin 0 ve 1'e eslenecek bir regresyon olusturalim. Diyelim ki katsayilar $\theta_0, \dots, \theta_k$. Bu katsayilari degiskenler ile carpip toplayarak $h(x)$ 'e verelim, (0/1) cikip cikmayacagi katsayilara bagli olacak, verideki etiketler ile $h(x)$ sonucu arasinda bir baglanti kurabilirsek, bu bize katsayilari verebilir. Bu modele gore eger θ 'yi ne kadar iyi secersek, eldeki veriye etiketlerine o kadar yaklasmis olacagiz. Simdi sigmoid'i katsayilarla beraber yazalim,

$$h_{\theta}(x) = g(\theta^T x) = \frac{1}{1 + e^{-\theta^T x}}$$

"Veriye olabildigince yaklasmak icin en iyi α 'yi bulmak" sozu bize maksimum olurluk (maximum likelihood) hesabini hatirlatmalidir. Bu hesaba gore icinde bilinmeyen α 'yi barindiran formulun uzerinden tum verinin sonuclarinin teker teker birbiri ile carpimi olabildigince buyuk olmalidir. Bu ifadeyi maksimize edecek α veriye en uygun α olacaktir.

Simdi her iki etiket icin ve sigmoid'i kullanarak olasilik hesaplarini yapalim,

$$P(y = 1|x; \theta) = h_{\theta}(x)$$

$$P(y = 0|x; \theta) = 1 - h_{\theta}(x)$$

Not: Olasilik degerleri (buyuk $P(\cdot)$ ile) ve CDF fonksiyonlari olurluk hesabinda kullanilabilir. $P(\cdot)$ ile CDF baglantisi var, $P(X < x)$ gibi kumulatif alansal hesapların CDF uzerinden gerceklestirilebildigini hatirlayalim.

Devam edelim, hepsi bir arada olacak sekilde yanyana koyarsak ve sonuca, y 'yi dogru tahmin edip etmedigimizin olcumunu de eklersek,

$$p(y|x; \theta) = (h_\theta(x))^y (1 - h_\theta(x))^{1-y}$$

Olurluk icin tum veri noktalarini teker teker bu fonksiyona gecip sonuclarini carpacagiz (ve verilerin birinden bagimsiz olarak uretildigini farzediyoruz), eger m tane veri noktası var ise

$$L(\theta) = \prod_{i=1}^m (h_\theta(x^i))^{y^i} (1 - h_\theta(x^i))^{1-y^i}$$

Eger log'unu alirsak carpimlar toplama donusur, isimiz daha rahatlasir,

$$l(\theta) = \log L(\theta)$$

$$= \sum_{i=1}^m y^i \log((h_\theta(x^i))) + (1 - y^i) \log((1 - h_\theta(x^i)))$$

Iste bu ifadenin maksimize edilmesi gerekiyor.

Ama daha fazla ilerlemeden once bir esitlik ve bir turev gostermemiz gerekiyor. Once esitlik

$$1 - g(z) = g(-z)$$

Ispat

$$1 - \frac{1}{1 + e^{-z}} = \frac{1 + e^{-z} - 1}{1 + e^{-z}}$$

$$\frac{e^{-z}}{1 + e^{-z}} = \frac{1}{1 + e^z}$$

Hakikaten son esitligin sag tarafina bakarsak, $g(-z)$ 'yi elde ettigimizi goruyoruz.

□

Simdi tureve gelelim,

$$g'(z) = \frac{d}{dz} \frac{1}{1 + e^{-z}}$$

Ispat

$$= \frac{1}{(1 + e^{-z})^2} (e^{-z})$$

e^{-z} turevinden bir eksi isareti geleceğini beklemis olabilirsiniz, fakat hatırlayacağımız üzere

$$\frac{d}{dx} \frac{1}{1 + x} = \frac{-1}{(1 + x)^2}$$

Yani eksiler birbirini yoketti. Şimdi iki üstteki denklemin sağ tarafını alalım

$$= \frac{1}{1 + e^{-z}} \frac{e^{-z}}{1 + e^{-z}}$$

$$= \frac{1}{1 + e^{-z}} \frac{1}{1 + e^z}$$

Carpımda iki bölüm var, bölümler $g(z)$ ve $g(-z)$ olarak temsil edilebilir, ya da $g(z)$ ve $1 - g(z)$,

$$= g(z)(1 - g(z))$$

□

Bu bağlamda ilginç bir diğer denklem log sansi (log odds) denklemdir. Eğer ilk bastaki denklemi düşünürsek,

$$p = P(y = 1|x; \theta) = g(z) = \frac{e^z}{1 + e^z}$$

Bu denklem 1 olma olasılığını hesaplıyor. Temiz bir denklem log sansi olabilir ki bu denklem olma olasılığını olmama olasılığına böler ve log alır.

$$\log \left(\frac{p}{1 - p} \right)$$

olarak gösterilir. Şimdi biraz daha cambazlık, $1 - g(z) = g(-z)$ demistik, ve $g(-z)$ 'nin de ne olduğunu biliyoruz $\frac{1}{1 + e^z}$, log sansini bu şekilde yazalım, $\frac{1}{1 + e^z}$ ile bölelim daha doğrusu $1 + e^z$ ile carpalım ve log alalım,

$$\log\left(\frac{e^z}{1+e^z}1+e^z\right)=\log(e^z)=z=\theta^T x$$

Artık olurluk denkleminde donebiliriz. Olurlugu nasıl maksimize ederiz? Gradyan çıkışı (gradient ascent) kullanılabilir. Eger olurluk $l(\theta)$ 'nin en maksimal olduğu noktadaki θ 'yi bulmak istiyorsak (dikkat sadece olurlugun en maksimal noktasını aramıyoruz, o noktadaki θ 'yi arıyoruz), o zaman bir θ ile başlarız, ve adım adım θ 'yi maksimal olana doğru yaklaştırırız. Formül

$$\theta_{yeni} = \theta_{eski} + \alpha \nabla_{\theta} l(\theta)$$

Ustteki formül niye işler? Çünkü gradyan $\nabla_{\theta} l(\theta)$, yani $l(\theta)$ 'nin gradyanı her zaman fonksiyon artışının en fazla olduğu yönü gösterir. Demek ki o yöne adım atmak, yani $l(\theta)$ 'a verilen θ 'yi o yönde değiştirmek (değişim tabii ki θ bazında, θ 'nin değişimi), bizi fonksiyonun bir sonraki noktasına yaklaştıracaktır. Sabit α bir tek sayı sadece, atılan adımın (hangi yönde olursa olsun) ölçeğini azaltıp / arttırabilmek için dışarıdan eklenir. Adım yönü vektör, bu sabit bir tek sayı. Çarpımları vektörü azaltır ya da çoğaltır [3].

Şimdi $\nabla_{\theta} l(\theta)$ türetmemiz gerekiyor.

Eğer tek bir $\frac{\partial l(\theta)}{\partial \theta_j}$ 'yi hesaplırsak ve bunu her j için yaparsak, bu sonuçları bir vektörde üstüste koyunca $\nabla_{\theta} l(\theta)$ 'yi elde ederiz.

$$\begin{aligned}\frac{\partial l(\theta)}{\partial \theta_j} &= y \frac{\frac{\partial}{\partial \theta_j} g(\theta^T x)}{g(\theta^T x)} - (1-y) \frac{\frac{\partial}{\partial \theta_j} g(\theta^T x)}{1-g(\theta^T x)} \\ &= \left(y \frac{1}{g(\theta^T x)} - (1-y) \frac{1}{1-g(\theta^T x)} \right) \frac{\partial}{\partial \theta_j} g(\theta^T x)\end{aligned}$$

Şimdi en sağdaki kısmi alalım,

$$\frac{\partial}{\partial \theta_j} g(\theta^T x) = g'(\theta^T x) \frac{\partial}{\partial \theta_j} \theta^T x = g'(\theta^T x) x_j$$

$\frac{\partial}{\partial \theta_j} \theta^T x$ nasıl x_j haline geldi? Çünkü tüm θ vektörünün kısmi türevini alıyoruz fakat o kısmi türev sadece tek bir θ_j için, o zaman vektördeki diğer tüm öğeler sıfır olacaktır, sadece θ_j 1 olacak, ona tekabül eden x üyesi, yani x_j ayakta kalabilecek, diğer x öğelerinin hepsi sıfırla çarpılmış olacak.

Türevin kendisinden de kurtulabiliriz şimdi, daha önce gösterdiğimiz eşitliği devreye sokalım,

$$= g(\theta^T x)(1-g(\theta^T x))x_j$$

Bu son formulu 3 üstteki formülün sağ tarafına geri koyarsak, ve basitleştirirsek,

$$(y(1 - g(\theta^T x)) - (1 - y)g(\theta^T x))x_j$$

Carpimi daha temiz görmek için sadece y, g harflerini kullanırsak,

$$(y(1 - g) - (1 - y)g)x_j = (y - yg - g + yg)x_j = (y - g)x_j$$

yani

$$= (y - g(\theta^T x))x_j$$

$$= (y - h_\theta(x))x_j$$

İşte $\nabla_\theta l(\theta)$ için ne kullanacağımızı bulduk. O zaman

$$\theta_{yeni} = \theta_{eski} + \alpha(y - h_\theta(x))x_j$$

Her i veri noktası için

$$\theta_{yeni} = \theta_{eski} + \alpha(y^i - h_\theta(x^i))x_j^i$$

Kodu isletelim,

```
def grad_ascent(data_mat, label_mat):
    m,n = data_mat.shape
    label_mat=label_mat.reshape((m,1))
    alpha = 0.001
    iter = 500
    theta = ones((n,1))
    for k in range(iter):
        h = sigmoid(dot(data_mat, theta))
        error = label_mat - h
        theta = theta + alpha * dot(data_mat.T, error)
    return theta

theta = np.array(grad_ascent(array(data), array(labels).T ))
print theta.T
```

```
[[ 4.12414349  0.48007329 -0.6168482 ]]
```

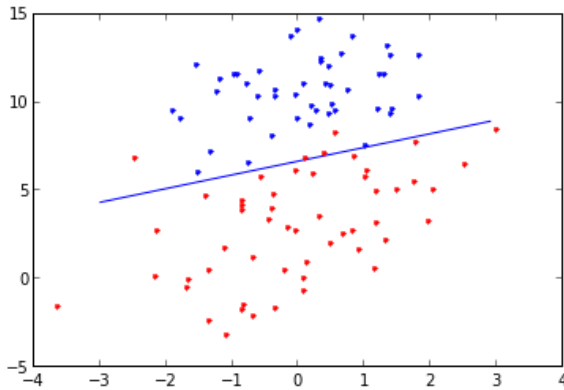
```
def plot_theta(theta):
    x = np.array(arange(-3.0, 3.0, 0.1))
    y = np.array((-theta[0]-theta[1]*x)/theta[2])
    plt.plot(x, y)
    plt.hold(True)
    class0 = data[labels==0]
```

```

class1 = data[labels==1]
plt.plot(class0['x'], class0['y'], 'b.')
plt.hold(True)
plt.plot(class1['x'], class1['y'], 'r.')
plt.hold(True)

plot_theta(theta)
plt.savefig('logreg2.png')

```


Ustteki kod bir dongu icinde belli bir x noktasından başlayarak gradyan inisi yaptı ve optimal θ degerlerini, yani regresyon agirliklarini (weights) hesapladı. Sonra bu agirliklari bir ayrac olarak ustte grafikledi. Ayracin oldukca iyi degerler buldugu belli oluyor.

Rasgele Gradyan Cikisi (Stochastic Gradient Ascent)

Acaba θ 'yi guncellerken daha az veri kullanmak mumkun mu? Yani yon hesabi icin surekli tum veriyi kullanmasak olmaz mi?

Olabilir. Guncellemeyi sadece tek bir veri noktasi kullanarak yapabiliriz. Yine gradyani degistirmis oluruz, sadece azar azar degisim olur, fakat belki de bu sekilde sonuca daha cabuk ulasmak mumkun olacaktir.

Kodlama acisinden, θ guncellemesi icin buldugumuz formulu tek nokta bazinda da vermistik. O zaman o tek noktayi sirayla alip guncellersek, otomatik olarak yeni bir sekilde gradyan cikisi yapmis oluruz.

```

def stoc_grad_ascent0(data_mat, label_mat):
    m,n = data_mat.shape
    label_mat=label_mat.reshape((m,1))
    alpha = 0.01
    theta = ones((n,1))
    for i in range(m):
        h = sigmoid(sum(dot(data_mat[i], theta)))
        error = label_mat[i] - h
        theta = theta + alpha * data_mat[i].reshape((n,1)) * error
        theta = theta.reshape((n,1))
    return theta

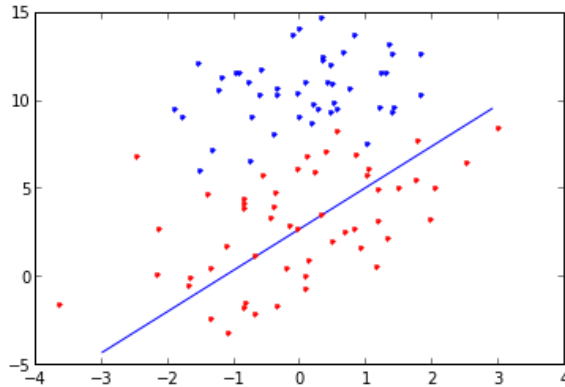
```



```
theta = np.array(stoc_grad_ascent0(array(data),array(labels).T ))
print theta.T
```

```
[[ 1.01702007  0.85914348 -0.36579921]]
```

```
plot_theta(theta)
plt.savefig('logreg3.png')
```


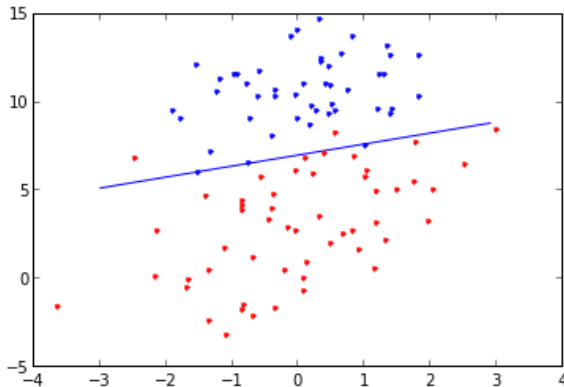
Neredeyse isimiz tamamlandı. Üstteki grafik pek iyi bir ayırac göstermedi. Niye? Problem çok fazla salınım (oscillation) var, yani değerler çok fazla uc noktalar arasında gidip geliyor. Ayrıca veri noktalarını sırayla işliyoruz, veri tabii ki rasgele bir şekilde sıralanmış olabilir, ama sıralanmamışsa, o zaman algoritmaya raslantısal noktaları vermek için kod içinde zar atmamız lazım. Metotun ismi "rasgele (stochastic)" gradyan çıkışı, bu rasgelelik önemli. 2. problemi düzeltmek için yapılacak belli, 1. problem için α değeri her döngüde belli oranda küçültülerek (yani α artık sabit değil) sonuca yaklaşıırken oradan buraya savrulmasını engellemiş olacağız. Yeni kod alta,

```
def stoc_grad_ascent1(data_mat, label_mat):
    m,n = data_mat.shape
    iter = 150
    label_mat=label_mat.reshape((m,1))
    alpha = 0.01
    theta = ones((n,1))
    for j in range(iter):
        data_index = range(m)
        for i in range(m):
            alpha = 4/(1.0+j+i)+0.0001
            rand_index = int(random.uniform(0,len(data_index)))
            h = sigmoid(sum(dot(data_mat[rand_index],theta)))
            error = label_mat[rand_index] - h
            theta = theta + alpha * data_mat[rand_index].reshape((n,1)) * error
            theta = theta.reshape((n,1))
    return theta

theta = np.array(stoc_grad_ascent1(array(data),array(labels).T ))
print theta.T
```

```
[[ 14.67440542  1.30317067 -2.08702677]]
```

```
plot_theta(theta)
plt.savefig('logreg4.png')
```


Sonuc cok iyi, ayrica daha az islemlerle bu noktaya eristik, yani daha az islem ve daha hizli bir sekilde sonuca ulasmis olduk.

Tahmin (Prediction)

Elde edilen agirliklari tahmin icin nasil kullaniriz? Bu agirliklari alip, yeni veri noktasini ile carpip sonuclari sigmoid'den gecirdigimiz zaman bu noktanin "1 etiketi olma olasiligini" hesaplamis olacagiz. Ornek (diyelim ki mevcut veri noktasini icinden bir veriyi, -mesela 15. nokta- sanki yeniymis gibi sectik)

```
pt = df.ix[15,['intercept','x','y']]
print sigmoid(dot(array(pt), theta)),
print 'label =', labels[15]
```

```
[ 0.99999653] label = 1
```

Oldukca yuksek bir olasilik cikti, ve hakikaten de o noktanin gercek degeri 1 imis.

Kaynaklar

[1] <http://cs229.stanford.edu/notes/cs229-notes1.pdf>

[2] Harrington, P. Machine Learning in Action

[3] Bu sekilde azar azar sonuca yaklasmaya ugrasmak tabii ki her fonksiyon icin gecerli degildir, cunku eger fonksiyonda "yerel maksimumlar" var ise, gradyan cikisi bu noktalarda takilip kalabilir (o yerel tepelerde de birinci turev sifirlanir, gradyanin kafasi karisir). Gradyan metotunun kullanmadan once fonksiyonumuzun tek (global) bir maksimumu olup olmadigini dusunmemiz gerekir. Fakat sanliyoruz ki olurluk fonksiyonu tam da boyle bir fonksiyondur (sans degil tabii, bu ozelligi sebebiyle secildi). Fonksiyon icbukeydir (concave), yani tek bir tepe noktasini vardir. Bir soru daha: olurlugun icbukey oldugunu nasil anladik? Fonksiyona bakarak pat diye bunu soylemek mumkun, degiskenlerde polinom baglaminda kupsel ve daha ust seviyesinde ustellik yok, ayrica log, exp icbukeyligi bozmuyor.